

Vševojskový průzkum

Průzkum je nejdůležitější druh bojového zajištění. Proto je nutné organizovat jej v každé době a nezávisle na podmínkách boje.

Zkušenosti sovětské armády z 2. světové války i z nedávné minulosti potvrzují, že žádný velitel nemůže splnit úkoly s nejmenšími ztrátami, nemá-li k dispozici údaje o činnosti protivníka. Znalost protivníka je základní předpoklad k rozhodnutí velitele.

V posledních letech se často omezuje zájem velitelů o průzkum v mnoha případech jen na vyslechnutí závěrů o hodnocení protivníka. Přenechávat průzkumníkovi odpovědnost za průzkum a hodnocení protivníka, to odporuje předpisům i zkušenostem sovětské armády. Maršál SSSR Koněv o tom píše: „Posuzuji jako slabost, spoléhá-li se velitel divize při organizaci průzkumu jen na náčelníka průzkumu nebo štáb. Četné trpké zkušenosti z války potvrzují, že velitel divize, který se důkladně nezabýval průzkumem a nestanovil mu jasné úkoly, nemohl později správně hodnotit činnost protivníka před svým úsekem.“

V průběhu boje může se poměr sil obou stran značně změnit, průzkum však musí být veden nepřetržitě, nezávisle na výši ztrát. Musíme se učit využívat všech možností průzkumu, všech jeho prostředků a způsobů, abychom za všech podmínek získali nutné údaje o protivníkovi.

Ke zvýšení efektivnosti vševojskového průzkumu byla již učiněna celá řada opatření. Přesto však bez podpory velitelů a štábů při jejich prosazování nelze dosáhnout žádné podstatné změny. Průzkum musí mít již v míru tu úlohu a místo, které mu náleží ve válce. Především je nutné osvobodit náčelníky průzkumu od úkolů, které jim nenáleží jak při službě v posádce tak i v poli, aby se mohli věnovat svým hlavním úkolům, tj. bojové přípravě, informacím o nepříteli a organizaci průzkumu.

Strategické názory vojsk NATO

Přesná znalost strategie a taktiky protivníka, jeho formy a způsoby vedení boje, to jsou první předpoklady k účelné organizaci a vedení průzkumu. Proto bude účelné uvést krátký vývoj strategických názorů NATO a velení západoněmecké armády v posledních letech.

Neustálé změny mezinárodního poměru sil ve prospěch socialismu a raketového jaderného potenciálu SSSR přivedly také USA k poznatku, že ve všeobecné jaderné válce by byla v sázce samotná existence imperialismu jako systému. Toto

hodnocení dalo podnět ke zkoumání nových možností vojenské agrese a vedlo k nahrazení platné koncepce „hromadné odplaty“ koncepcí „pružné reakce“, jejíž cílem bylo tak jako dříve potlačení socialismu. Zatím co se tedy strategický cíl nezměnil, vznikly nové varianty k jeho dosažení. Z analýzy vyplývá, že západoněmecká monopolní buržoasie sleduje v současné době dvě rozdílné koncepce v boji proti socialismu.

První je koncepce nezakrytého agresivního kursu proti NDR a socialistickým státům v Evropě. Orientuje se na otevřený vojenský konflikt, na přímou agresi. Je to koncepce výzbrojních monopolů a velení západoněmecké armády.

Druhá varianta směřuje ke změně „status quo“ v Evropě pružnými metodami, aniž by vylučovala válku. Je to pokus rozleptat socialistické státy vedením psychologické války. Hlavní úder směřuje proti vedoucí úloze strany a socialistické státní moci. Západoněmecký imperialismus tím doufá ve změnu tzv. politické „povětrnostní“ situace, aby byly vytvořeny příznivé vojenskopolitické podmínky k uskutečnění jejich revanšistických plánů.

Strategie „pružné reakce“ orientuje na širokou škálu druhů válek. Při plné orientaci na jadernou válku přesto současně uznává omezené agresivní války s použitím nebo bez použití JZ jako příznivou agresivní variantu také pro Evropu. Vzdávající použití prostředků a využití metod vedení psychologické války, zvláště ideologické diverze, je při tom hlavní součástí přípravy a vedení války. Této koncepci podřizuje se příprava západoněmecké armády. Při dalším rozvoji schopností k použití ve všeobecné jaderné válce zaměřují se ozbrojené síly NSR přednostně na vedení omezené války, která může vést k rychlému dosažení dílčích cílů.

Tato problematika zdůrazňuje zvláštní význam, který je přičítán použití JZ v omezené válce a vyžaduje rozlišovat zásady ničivého použití JZ v omezené válce a ve všeobecné jaderné válce.

Zkušenosti ze cvičení potvrdily, že také vševojenský průzkum se musí přizpůsobit novým podmínkám a hledat nové formy vedení průzkumu.

Zvláštnosti boje při použití konvenčních prostředků

Způsoby vedení boje s výlučným použitím konvenčních bojových prostředků mají mnoho společného s těmi, které byly rozvinuty na základě sovětské vojenské vě-

dy a bojových zkušeností sovětské armády. To však neznamená úplně se vracet k dřívějším názorům na vedení bojů a operací.

V 50. letech vznikly kvalitativně nové dílčí ozbrojené síly, které podstatně ovlivnily charakter a obsah bojové činnosti. Boj se stal rozsáhlejší, aktivnější a pohyblivější. Vyzbrojení vojsk prostředky, které umožňují používat jadernou municii, jakož i konvenční prostředky s velkým dosahem a velkým ničivým účinkem, dodávají bojové činnosti velkou dynamičnost. Vodní překážky mohou být překonávány z chodu a bez časově náročných a technicky rozsáhlých příprav. Spojovací prostředky zabezpečují dnes trvalé spojení a umožňují velet vojskům na velké vzdálenosti. Elektronické prostředky zdokonalují systém velení ozbrojeným silám. To vše ovlivňuje i organizaci a vedení bojů a operací.

Jaké zvláštnosti má obsah bojů v podmínkách použití konvenčních prostředků? Skutečnost, že ozbrojené síly mají k dispozici jaderné zbraně, aktivně v sobě také ve válkách, vedených konvenčními prostředky, stále nebezpečí náhlého přechodu k použití JZ. **Z toho vyplývá pro velení a vojska požadavek, být v každém čase s to rychle se přizpůsobit změněnému charakteru bojové činnosti.** Proto je nutné všechny bojové úkoly plánovat tak, aby byly splnitelné v obou podmínkách. To samozřejmě komplikuje plánování a vedení bojů a operací.

Plánování a organizace průzkumu závisí na operačně taktických normách. Bude proto účelné poukázat krátce na změny, vyplývající z použití konvenčních prostředků:

1. Šířka útočného pásma divize nebo armády při bojové činnosti s použitím konvenčních zbraní nebude se lišit od podmínek při použití JZ.

To vyplývá z toho, že

— při zahájení války s použitím konvenčních prostředků nebude na válčišti k dispozici více svazků než při činnosti s použitím JZ,

— v každé době se musí počítat s použitím JZ; užší pásma činnosti zvěšují hustotu sil a prostředků, čímž vznikají výhodné cíle pro jaderné údery,

— operačním svazkům v prvním sledu není možné stanovit rozdílně široká útočná pásma — s použitím a bez použití JZ.

Útočné pásmo armády může mít šířku 70–100 km, divize až 20 km a pluku až 5 km. Přitom úsek průlomu divize bude mít šířku do 5 km, pluku do 2 km.

2. Naproti tomu mění se hloubky a obsah úkolů při bojové činnosti s použitím konvenčních prostředků. I když na celkové hloubce operace armády v 1. sledu (200—500 km) nelze očekávat žádné podstatné odchylky, přece jsou rozdíly v trvání splnění operačních cílů. Zatím co při použití JZ počítalo se ke splnění operačního cíle se 4—7 dny, při činnosti bez použití JZ bude třeba asi 10 dnů. To vyplývá z relativně nízkého útočného tempa, které může být 20—50 km za den.

Všeobecně se počítá při průzkumu s tempem 20—30 km, při útoku v hloubce s 50 km za 24 hodin. Při použití JZ je průměrné útočné tempo 60—80 km za den. Divize 1. sledu armády nedostávají znovu žádné denní úkoly, ale další a následující úkol a směr dalšího útoku. Přitom další úkol může pozůstat z prolovení obrany 1. sledu divize a zmocnění se postavení zálohy v hloubce od 10—15 km. V následujícím úkolu má být průlom rozšířen, zničeny divizní zálohy a ovládnut úsek v hloubce 20—30 km. Zásadně ale musí být stanoveno, že s přechodem na použití JZ zůstávají bojové úkoly v platnosti, musí být ovšem upřesněno jejich časové a obsahové splnění.

3. Při činnosti s použitím konvenčních prostředků je letectvo, dělostřelectvo a tanky hlavní palebnou silou. Pozemním silám připadá při tom hlavní úkol. Dělostřelectvo je jedním z nejdůležitějších prostředků k boji s nepřítelem v taktické hloubce. I když budou mít velký význam silná úderná uskupení, přesto bude platit zásada vytvářet rozhodující převahu sil a prostředků na nejdůležitějších směrech.

Požadavky na taktický průzkum

Jedním z hlavních úkolů průzkumu je zjišťovat stanoviště prostředků jaderných zbraní protivníka. Taktická raketa HONEST JOHN je jako malorázový jaderný prostředek v terénu velmi pohyblivá, může být rychle maskována a proto bude těžko zjištělná. Poněvadž po zaujetí startovacího postavení může být rychle připravena k odpálení, je pro vojska stálou hrozbou. Vezmeme-li v úvahu střední hodnoty, získané při posledních cvičeních s vojsky se zřetelem na průzkum, zjistíme, že předstihující vlastní úder na tyto prostředky nebude vždy možný. Jednou z hlavních příčin je dlouho trvající informační tok a pracovní proces od okamžiku vydání úkolu průzkumu až k pohotovosti odpálení. Proto musíme hledat nové cesty a způsoby k rychlejšímu zjišťování a efektiv-

nějšímu ničení jaderných prostředků a jiných důležitých objektů protivníka.

Jedna z možností je zkrácení celkové doby průzkumu objektu. Sleduje-li průzkumný orgán prostředky jaderného napadení na přesunu do startovacího postavení a je-li štáb trvale informován o jejich poloze, znamená to také předčasné odhalení zámyslů protivníka a přípravy úderu.

Početné zvýšení průzkumných prostředků neřeší podle našeho názoru problém včasného průzkumu prostředků jaderného napadení a nejdůležitějších objektů protivníka, nedosáhnou-li metody a boj s těmito prostředky novou, vyšší kvalitu. Za mnohem účinnější pokládáme v budoucnu jistě neodkladné překonání dosud obvyklého postupu: průzkum objektu (cíle) — hlášení veliteli — rozhodnutí o způsobu boje — rozkaz odpovídajícímu prostředku uskutečnění úderu.

Průzkum prostředku jaderného napadení musí sledovat jeho okamžité zničení — to považujeme za neefektivnější opatření ochrany vlastních vojsk před jadernými údery. Budou-li průzkumné orgány v úzkém dotyku s protivníkem a v blízkosti důležitých objektů, měly by samy vést úder na zjištěný objekt a vyřadit je z boje. Zvážit takové stanovení úkolu neznámá, že jsme objevili nový způsob průzkumu. **Musí však být překonán převládající názor — při průzkumu vyhýbat se boji s protivníkem — a nahrazen způsobem „zjišťovat — neodkladně ničit“.**

Takový způsob klade ovšem vysoké nároky na stav výcviku průzkumníků a na jejich technické vybavení. Průzkumníci nebyli ve všech etapách vývoje schopni používat způsob „průzkum boje“ v případech, kdy není možné opatřit údaje jiným způsobem. Boj s nepřítelem mohou samozřejmě přijmout jen dobře vyzbrojené orgány. Podle stavu výzbroje jsou dnes průzkumné jednotky a součásti schopny spojovat průzkumné úkoly s bojovými. Jejich relativně silná výzbroj, např. 14,5mm kulomet a 76mm kanón umožňují jim přijmout boj s protivníkem. To je nutné nejen při ničení prostředků jaderného napadení, ale i v případě nutnosti proniknutí obranou protivníka. Půjde zvláště o takové případy, má-li být překonán slabý odpor, při pronikání do hloubky bojové sestavy protivníka nebo při boji s jeho průzkumnými nebo zajišťovacími jednotkami.

Zákonitosti ozbrojeného zápasu a zkušenosti sovětské armády z VVV i z nedávné minulosti opravňují nás vyvozo-

vat, že průzkum jako nejdůležitější druh zajištění bojové činnosti stává se do určité míry součástí bojové činnosti vojsk. Použití průzkumných orgánů bude v první řadě ovlivňovat stav technického vybavení a palebné možnosti.

Se zřetelem na vývojové tendence v oblasti průzkumu ukazuje se jako nutné zvýšit efektivnost orgánů vševojskového průzkumu. Tím rozumíme jejich vybavení moderními technickými prostředky jako např. přístroji k průzkumu jaderných min nebo výkonnými rádiovými stanicemi, jejichž rozměry a váha odpovídají nejnovějším technickým parametrům.

Na druhé straně jejich budoucí použití vyžaduje moderní bojové prostředky, např. PT řízené střely, technicky zdokonalené prostředky ke zjišťování vzdáleností, zvukově tlumené střelecké zbraně apod.

Plánování, organizace a vedení průzkumu

Úvahy vojenských odborníků NATO, zahájit válku konvenčními prostředky a převést ji na jadernou válku, vyžadují dokonalou a důslednou přípravu štábů. Plánování, organizace a vedení průzkumu v těchto podmínkách mají některé zvláštnosti, které štáby musí brát v úvahu, ale které nebudou zcela odlišné od známých forem a pracovního rozsahu.

Nejpodstatnější zvláštnost spočívá v tom, že plánování a organizace průzkumu musí počítat jak s vedením boje konvenčními prostředky, tak i s náhlým přechodem na použití JZ. To musí být východištěm všech dalších úvah.

Plánování a organizace průzkumu

Při plánování a organizaci průzkumu je důležité:

1. Průzkum prostředků jaderného napadení, jaderných min a zátarasů má jako dosud přednost a nesmí být nikdy opomíjen. Uvažuje-li velení západoněmecké armády více než dosud o bojové činnosti bez použití JZ, je si třeba uvědomit, že také omezená jaderná válka, zahájená bez použití JZ, může se v každém čase rozšířit v jadernou válku. Na vlivu jaderných zbraní na taktické zásahy se zdánlivě nebude nic měnit. Účinné možnosti JZ posuzuje velení západoněmecké armády jako velmi rozhodující a činí je těžištěm všech strategických, operačních a taktických zásad. Přes provedenou reorganizaci západoněmeckých ozbrojených sil budou pro boj nadále určující vysoká pohyblivost, pohotovost použití velké palebné síly a častá změna druhů boje.

2. Možné období velení konvenčního boje vyžaduje ve větším rozsahu než dosud plánovat a uskutečňovat průzkum bezprostředně před frontou, zaměřený především na pal. postavení dělostřelectva, minomety, PTO, obranné rajóny a opěrné body, palebný systém, systém uzávěr a taktických záloh. Především při průlomu připravené obrany protivníka záleží na včasné zjištění všech palebných prostředků (včetně kulometů) a na přesném určení palebných postavení. Požadavek, zjistit před útokem na připravenou obranu nejméně 70 % všech důležitých cílů, vyžaduje, věnovat právě této stránce průzkumu větší pozornost než dosud. Hlavní palebné prostředky v takovém období boje jsou dělostřelectvo, tanky a letectvo. Poněvadž jejich účinnost je ve srovnání s JZ podstatně menší a omezená na určité prostory a objekty, je nutný rozsáhlý a přesný průzkum jednotlivých cílů, objektů a prostorů. Při přípravě průlomu nepřátelské obrany je důležitá úzká součinnost mezi průzkumem a dělostřelectvem, zvláště při boji s použitím konvenčních prostředků.

Základem celkového plánování a organizace průzkumu měl by být boj s jadernými zbraněmi, nezávisle na tom, že může být zahájen bez jejich použití. Z toho důvodu nepokládáme také za nutné zpracovávat dva rozdílné plány průzkumu. Plán průzkumu musí vyhovovat nárokům obou variant.

S ohledem na tento základní požadavek uvádíme v dalším některé názory k plánování a organizaci průzkumu pro možné období konvenčního boje.

3. Útok má být veden pokud možno v pevném sepětí sil k racionálnímu využití jejich pohyblivosti a palebné síly na nejrozhodující místa k dosažení úspěchu. Dělostřelecké palbě připadá oproti boji s použitím JZ větší úloha podpory. Předpisy západoněmecké armády vyžadují útok bez nebo s krátkou přípravou, aby bylo využito překvapení.

V obraně vystupuje do popředí pohyblivé vedení boje. Úderná síla má zde právě tak jako v útoku rozhodující úlohu. Požadavek je mít připravené zálohy k protiútokům a neupouštět zcela od obrany prostorů. Dobře organizovaný systém uzávěr zesiluje obranu. Palebný systém, spojený s překvapujícími protiútoky, zabezpečuje odolnost obrany.

Jaké zvláštnosti vyplývají pro plánování a organizaci průzkumu se zřetelem na změněné podmínky vlastního vedení boje?

Významné místo v plánování má období přípravy průlomu obrany protivníka, v němž jedním z nejdůležitějších úkolů je vytvořit dobře organizovaný systém

pozorování. Účelným použitím dostatečného počtu pozorovacích hlídek a pozorovatelů musí být získány podrobné údaje o uskupení a pal. prostředcích protivníka, o jeho systému uzávěr v předním obraně postavení. Hlavní úsilí průzkumu je soustředěno na možné úseky průlomu. Náčelník průzkumu divize musí k tomu stanovit, kde mají pozorovací hlídky divize zříditi pozorovací stanoviště. Přitom je nutné upřesnit úkoly v terénu a koordinovat součinnost s pozorovacími hlídkami druhů vojsk a služeb. Současně by měl stanovit úkoly pro pozorování pluků a poukázat na úseky, na něž má být položeno hlavní úsilí. K tomu má být použita největší část průzkumných prostředků a vytvořena jen malá záloha. V této době mohou být použity průzkumné prostředky 2. sledu divize k průzkumu bojové sestavy 1. sledu. V této situaci je podle našeho názoru místo náčelníka průzkumu, starších důstojníků průzkumu útvarů a velitelů průzkumných jednotek na pozorovatelích v přední linii, odkud musí organizovat pozorování. Osobní znalost situace v přední linii umožňuje ještě lépe zajistit účinnost průzkumu a je-li to nutné, naříditi dodatečné nebo efektivnější způsob průzkumu.

V plánu průzkumu musí být uvedena všechna stanoviště pozorovacích hlídek — i druhů vojsk — aby bylo zabezpečeno úplné pozorování. Náčelník průzkumu by měl při organizaci pozorování, jakož i při vyhodnocování výsledků průzkumu používat mapu velkého měřítka, která může být také přílohou Plánu průzkumu. Ve spolupráci s náčelníkem spojení musí být vybudován takový systém spojení s pozorovacími hlídkami, který umožní rychlé předání všech průzkumných údajů náčelníkovi průzkumu. Při zajištění státní hranice nebo při přípravě průlomu musí mít pozorovací hlídky vybudované telefonní spojení. Předpokládané vybavení průzkumné roty pluků kabelovými prostředky tuto průzkumnou činnost zjednoduší.

Zvláštní význam při plánování a organizaci průzkumu má součinnost s náčelníkem dělostřelecké divize a jeho důstojníkem průzkumu. Dělostřelecké pozorovací hlídky měly by být zařazeny do systému pozorování tak, aby byly s to zjišťovat pomocí optických přístrojů přesné souřadnice nejdůležitějších cílů a prověřovat souřadnice, získané vševojskovým průzkumem. Proto je nutné přidělovat děl. pozorovacím hlídkám ke zřizování pozorovatelů nejvýhodnější prostory.

Vyřazením mezistupňů ve štábech divize mohl by být čas informačního toku podstatně zkrácen. To se týká především náčelníků druhů vojsk a služeb, kteří mají

vlastní průzkumné prostředky. Tito tvoří v současné době ještě samostatný prvek štábu. Soustředění průzkumu např. ve štábu divize do jednoho ústředního rádiového přijímacího střediska, do něhož by docházely všechny průzkumné údaje zasazených orgánů, mohlo by podstatně zkrátit průběžnou dobu jedné informace.

V současné době nabývá opět na významu při přípravě průlomu obrany průzkum bojem, který byl v posledních letech dosti opomíjen. Za jeho plánování a organizaci v divizi odpovídá velitel divize. Náčelník průzkumu musí zajistit, aby průzkumné orgány v předpokládaných úsecích zachytily všechny cíle, které se prozradí; musí organizovat úplné pozorování a s velitelem, jehož jednotka provádí průzkum bojem, musí dohodnout použití průzkumných skupin, bojových průzkumných jednotek a pohyblivých pozorovacích hlídek a stanovit, jaký systém pozorování organizovat v konečném úseku. Při plánování průzkumu je třeba brát v úvahu, že zjišťovat velký počet jednotlivých cílů vyžaduje mnoho času, sil a prostředků.

Třístění průzkumných prostředků a nekoordinované jejich použití vedou k tomu, že potřebné údaje nebudou v požadovaném rozsahu a včas k dispozici a vojska nebudou moci splnit dané úkoly. To znovu potvrzuje odpovědnost velitelů a štábů za plánování a organizaci průzkumu.

Z uvedeného vyplývá, že rozsah tvůrčí i manuální činnosti při plánování a organizaci průzkumu podstatně vzrostl. Ke splnění tohoto úkolu je nutné, aby důstojníci systematickým a hlubokým studiem a soustavnými nácviky činnosti v nejspložitějších podmínkách dokonale zvládli své úkoly. Jedině tak budou schopni zpracovávat dokumenty v krátkém čase, aby jeho větší část mohla být využita k přípravě průzkumných orgánů k plnění jejich úkolů.

Vedení průzkumu

Řízení průzkumných orgánů vyžaduje, aby byly schopny plnit současně více úkolů, např.

- udržovat trvale vysoce výkonné spojení k předávání zpráv,
- neustále úzce spolupracovat s druhými vojsky a službami a stále koordinovat použití a úkoly průzkumných orgánů všech druhů průzkumu,
- nepřetržitě soustřeďovat a zpracovávat průzkumné údaje,
- neustále upřesňovat plán průzkumu,
- velení a štáb divize, pluky, jednotky a sousedy spolehlivě informovat o nepříteli a výsledky průzkumu včas předávat nadřízenému štábu.

Tento proces bude v boji s použitím konvenčních prostředků složitější, poněvadž počet použitých průzkumných orgánů se může zvýšit a výměna informací a hlášení bude mít větší rozsah. To je způsobeno tím, že mnoho jednotlivých cílů musí se hlásit přímo divizi, aby bylo zajištěno řízení palby dělostřelectva k boji s těmito cíli. Druhou stránkou je nutnost častěji upřesňovat úkoly průzkumných orgánů, které ve většině případů jsou poměrně úzce ohraničeny. Nejtěžší období pro řízení průzkumu náčelníkem průzkumu divize je období přechodu od vedení boje s použitím konvenčních prostředků k použití JZ. V této době mění se úkoly velké části průzkumných orgánů. Průzkum cílů k vlastnímu použití JZ má přednost před průzkumem mnoha jednotlivých cílů. Takovou složitou situací je možné zvládnout jen za předpokladu, že průzkumné orgány byly již při přípravě boje zasvěceny do jejich úkolů při přechodu na použití JZ. Potom stačí, dostanou-li nové úkoly stanoveným signálem s krátkým upřesněním. Bylo by velmi účelné vyzkoušet v praxi řízení průzkumu v těchto podmínkách a získané zkušenosti zevšeobecnit.

Zvláštnosti použití průzkumných orgánů

Včasný průzkum v hloubce bojové sestavy protivníka je nutný i v podmínkách vedení konvenční války. Bude vyžadovat proniknout přední linie protivníka na nejvýhodnější úsek. Průzkumné orgány budou se muset v mnoha případech do hloubky sestavy protivníka probojovat. Zde vznikají nové problémy o složení průzkumných orgánů a způsobech pronikání do hloubky obrany protivníka. Průzkumné orgány s 2–4 bojovými vozidly budou sotva schopné to dokázat. Budou moci pronikat do hloubky, jestliže motostřelecké a tankové jednotky prolomily postavení praporů 1. sledu. K proniknutí v určitých směrech do hloubky protivníka za účelem zjišťování prostředků JZ a přicházejících záloh, musí být průzkumný orgán tak silný, aby si to vynutil vlastními palčnými prostředky na co možná slabě obsazených úsecích.

Jsou-li v sestavě protivníka mezery, mohou být průzkumné orgány použity již před začátkem útoku nebo průlomu podle dosud známých zásad. Uvedené aspekty a omezená hloubka bojového úkolu pluku nebo divize při činnosti bez použití JZ a malé útočné tempo vlastních jednotek podmiňují pro většinu průzkumných orgánů i malou hloubku průzkumu (odstup od vlastní přední linie).

Charakteristické budou tyto hloubky průzkumu:

	msp/tp	nad/td
průzk. skupiny při průlomu		
připravené obrany protivníka	do 10 km	do 20 km
v hloubce obrany	do 25 km	do 50 km
na pochodu s předvídaným střetným bojem	do 50 km	do 80 km
skupiny hloubkového průzkumu		do 50 km

Uvedené problémy samozřejmě ovlivňují tempo průzkumu. Takové faktory, jako větší počet objektů průzkumu a samotné útočné tempo vlastních vojsk snižují nutné tempo průzkumu. Je závislé především na úkolech, které má splnit průzkumný orgán, na počtu a charakteru objektů průzkumu a na pohybových možnostech v hloubce protivníka. Jako vodítko mohou platit tyto hodnoty:

při průlomu připravené obrany protivníka	2–5 km/h,
v hloubce obrany	5–10 km/h.

Všechny uvedené normy musíme přes- to posuzovat relativně. Kritériem ke stanovení hloubky průzkumu a tempa musí být vždy doba, kdy budeme průzkumové údaje potřebovat.

Podle toho určujeme způsoby průzkumu, složení a sílu průzkumných orgánů, aby byly schopny splnit stanovené úkoly. Má-li se také v podmínkách použití konvenčních prostředků zjišťovat větší počet objektů protivníka bezprostředně před vlastní bojovou sestavou, zůstává průzkum a okamžité ničení nebo vyřazení z boje prostředků JZ jako dosud jedním z hlavních úkolů průzkumu. Zde je zvlášť důležité včas zjistit přípravná opatření protivníka k použití JZ a stupeň pohotovosti jaderných prostředků.

Použití průzkumných orgánů při překonávání zabezpečovacího pásma

Překonávání zabezpečovacího pásma, které buduje NATO podél státní hranice s NDR a ČSSR, má na počátku války důležitou roli. Ozbrojené síly NATO obsazují je v úsecích, ve kterých se nepředpokládají žádné útočné operace. Údajně budou využívat jiné části zabezpečovacího pásma v případě, že by v důsledku pohraničního střetnutí musely přejít do obrany. První útočná operace bude většinou začínat překonáním zabezpečovacího pásma. Na tuto činnost se musí průzkum připravovat. Organizace pozorování podél státní hrani-

ce bude v podstatě odpovídat stejným zásadám jako při průlomu. Zvláštností však je, že pohraniční útvary budou muset být zařazeny do systému pozorování a budou jim určeny úkoly. To se týká také např. využití pohraniční hlášené sítě pozorovacími hlídkami pozemních ozbrojených sil.

Při překonávání zabezpečovacího pásma působí průzkumné orgány před PO nebo předvoji. Blíží-li se pluky nebo divize přednímu obrannému postavení protivníka, jsou již v důsledku toho k dispozici průzkumné údaje potřebné k další činnosti. Průzkum má proto dva hlavní úkoly:

- zjistit protivníka v zabezpečovacím pásmu a především zjistit vybudovaný systém uzávěr,

- zjistit přední obranné postavení.

Z tohoto důvodu měly by určené průzkumné orgány předem — aniž by se zdržovaly průzkumem v zabezpečovacím pásmu — rychle proniknout k přednímu obrannému postavení protivníka, zatím co ostatní orgány by pokračovaly v důkladném průzkumu zabezpečovacího pásma.

Upřesněné průzkumné údaje o předním obranném postavení musí být k dispo-

zici ve štábu pluku, příp. divize 1—2 hodiny před příchodem hlavních sil k tomu- to postavení, poněvadž velitel musí na jejich podkladě upřesnit rozhodnutí k průlomu obranného postavení. Konečně tyto údaje rozhodují o tom, zda může následovat průlom z chodu nebo po přípravě.

Při průzkumu předního obranného postavení musí průzkumné orgány pronikat mezerami. Nepodaří-li se to, musí až do příchodu vlastních jednotek vést průzkum pozorováním, použitím průzkumných vozidel a je-li to nutné, i aktivním bojem.

Úplný systém pozorování musí být rozvinut před předním obranným postavením, jestliže PO nebo předvoje vnikají do obrany příp. uskutečňují průzkum bojem.

Rádiové průzkumné jednotky následují co nejúčelněji PO a zjišťují rádiový provoz jednotek protivníka, působících v zabezpečovacím pásmu. Dosáhnou-li PO předního obranného postavení a zahájí boj, pak musí být jednotky rádiového průzkumu rozvinuty. V této době je protivník nucen používat své rádiové prostředky, čímž vznikají pro rádiový průzkum výhodné podmínky k získání údajů o prostorech rozmístění velitelských stanovišť.

Také ozbrojené síly — pevná a spolehlivá opora budovatelské práce našeho lidu — stále více upevňují bojovou družbu s ozbrojenými silami Sovětského svazu. Svou silu a bojeschopnost zvyšují především díky bohatým bojovým zkušenostem sovětských ozbrojených sil, ze kterých se poutivě a houževnatě učí. Tak bylo dosaženo významných úspěchů při výstavbě obrany naší vlasti. Zásahu o to mají všechny složky ozbrojených sil.

(Z Armádního rozkazu k 7. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou ze dne 9. května 1952)